ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4875 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20/5 ՄԱՐՏ 1902 — ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 25 ՉԻԼԳԱՏԷ 1319 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4875

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Adresse du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական և Քաղաքական

20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարապ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 գրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Տարբեր երկիրներու համար տարեկան 48 ոսկի
» » » » վեցամսեայ 26 »
Գրասի փոխարէն փոստոյն փայլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փայլ 100 դրուշի հաշուով:
Ցեղական բարեսիրաց Ծանօթ բաժանորդաց կը վերաբերի:

Յանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԱՋՈՒ ԶԱԽ

ԱՇԼԱՆԴԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՄԱՍԻՆ

«Գինիէն դուրսած բացախը բարկ կ'ըլլայ...»
ԺՈՂ. ԱՌԱՔ

Զեմ գիտեր թէ ուրկէ՝ ծագում առած է այս ժողովրդային առածը, բայց չեմ ալ կրնար երեւակայել յարմարագոյն առիթ մը այդ առածը գործածելու՝ վերջացնելով ընթերցումը նամակի մը, որ Մէրսինի քանի մը նորադարձ Բողոքականներուն մէկ սովորութիւնը կը նկարագրէ: Հրէշային բան մըն է տարկը, ծայրայեղօրէն անբարոյացուցիչ բան մը, որուն չգիտեմ ուրդէր հաւասար, եթէ երբեք նամակագիրը ամէն կերպով ծանօթ ու վստահելի անձնաւորութիւն մը չըլլար: Այդ վերնագրեալը թէ ուզեր են թէչ մը ասելի խոյնիկ, — ինչպէս կ'ըսէ ժողովուրդը, — և ծնունդ տուեր են նոր սովորութեան մը: Ան կարելի է երեւակայել բան մը այնքան այլանդակ, այնքան յիմար որքան այդ սովորութիւնը, զոր կրնաք ձեր ուզածին պէս նկարագրել Մէրսինի նամակագրին հետեւեալ նկարագրութենէն.—

«Տեղւոյս Բողոքական Եղբայր Ժողովարանին մէջ առանձնակ օրերէ ի վեր կը կատարուին հրազարակային... խոստովանութիւններ, որոնց մէջտեղն, ի ներկայութեան կանանց և աղամարդոց բազմութեան, ներկաներէն մին ոտքի ելլելով կը խոստովանի իր բոլոր յանցանքներ առ քաւութիւն: Անցեալ երեկոյ, ներկայեցողներէն մին, — այդ ալ բողոքական եկեղեցւոյ պաշտօնեայ, — ոտքի ելլելով սկսաւ խոստովանիլ իր թերեն (?) մեղքը. — «Երէկ ալ եմ Լուսաւորչականութենէն հեռանալով Բողոքական Եղբայր միանալու համար. այսօր մեղայս ընդհանուր հաշիւը ասա՝ ալ ինձ նուիրական զարաք կը համարիմ. այս վերջուկուն սակ (ցոյց տալով իր վերջուկուն) բուսական մեղաւոր մարդ մը կայ այս գահուս. հեշտասիրութեան ամէն տեսակը վայելած եմ. կանանց հետ երբեք առանց պատրէնի յարաբերութիւններ ունեցայ..., և լն։»— Ուրիշ մը հեռաւեալ խոստովանութիւնը կ'ըսէ.— «Երբեմն եմ որ առանձինդ օրէ ի վեր բոլոքական դարձած ըլլալու բարեբաղդութիւնը կը վայելեմ. գինովութեան սարսափելի մոլին եղած եմ. պարծենալ ինձ համար, պարծեցէք Թողութեանս համար։» — Զմտանամ ըսելու որ ներկաներուն բոլորին լսողութիւնը պրդծուեցաւ, և պարծենալուն վսեմութիւնը նսեմցաւ։ Ամէնքն ալ պրծանք զգալին։»—

Զմտանամ ըսելու որ նամակագրին բոլոր գրածներն ալ մէջ չեն բերի հոս. կան կարգ մը խոստովանութիւններ՝ որոնց միջոցին կատարելագոյն անախալ, ու կրնամ ըսել մարդկութեան անծանօթ մեղքեր կը յայտնուին։ Այդ երանելիներէն շատերը իրենց օրինաւոր կամ պարսիկ յարաբերութենց միջոցին խարութիւն չեն գրեր չուրերներին գանուող չնչաւորներուն, ոչ անոնց սեռին միւսներ։

* * *

Այս նամակը, հակառակ իր պարզութեան, ինքնին ա՛յն ասիճան ներճախօս է որ բնաւ պէտք չեմ տեսներ վերոյիշեալ խոստովանութենց հրէշային հանգամանքին վրայ ծանրանալու։ Մարդկային ուղեղը.—հոգ չէ թէ նորադարձի մը ուղեղը.—քիչ անգամ այդչափ նշանաւոր այլանդակութիւններ կրնայ յղանալ, ու գտնէ այդ մասին. Մէրսինի այդ պատուաւոր պատասխանները կրնան պատկերով ցուցնել թէ իրենց հաւատացող մը չպիտի ունենան։

Բայց կը մտածեմ միւս կողմէ թէ այդ այլանդակութիւնը հեռու ծիծաղելի հանգամանք մը ունենալէ, գերբազանցապէս ախուր ու ցաւագին տրդիւնք մը կրնայ տալ, տրդիւնք մը որուն քաջաբերելի հեռատեսակերը հաւանական է որ նոյն իսկ չատ մօտաւոր ապագայի մը մէջ իրականանայ, եթէ նորեք այդ հրատարակային խոստովանութիւնները միւնոյն կերպով չարունակեն տեղի ունենալ։ Եկեղեցւոյ, կրօնքի, դաւանութեան, մէկ խաչով հաւատքի տեսակէտով ոչ մէկ լաւ կողմ մը կայ այդ խոստովանութեանց վրայ, ո՛չ մէկ բան որ գիւր գայ ճշմարիտ կրօնասէրի մը, ճշմարիտ հաւատացեալի մը։ Ընդհակառակը, ամբողջ համայնքի մը անբարոյացուցման գործելի ձգտումը կը ժայթքի այդ խոստովանութիւններէն, և իրողութեան հրէշային հանգամանքը աչքի առնելու, պահ մը կը փորձուիմ մտածել թէ այդ իսկ ըլլայ վերոյիշեալ երանելիներուն նպատակը։

Այլապէս, ի՞նչ բացատրութիւն տալ այդ հրապարակային խոստովանութեանց։ Երբ ասկայեցէք անգամ մը, այդ խոստովանութիւնները տեղի կ'ունենան ժողովուրդին ներկայութեանը, և ամէն մարդու, ու նոյն իսկ Ժողովարանին դուրս գոնուող մարդոցմէ ալ լսուելու չափ բարձրաձայն։ Պատուելիները որոնք այդ եկեղեցական (?) հանդիսութիւնը կը տարբեն, չեն վարանիր Ժողովարանին ներս առնելու ամէն տարիքէ մարդիկ, կիներ, աղջիկներ ու տղաք, որոնք բնական է բնականաբար կ'ունկնդրեն այդպէսի մեղաւորներուն երեւելի առներայի մեղքերուն նկարագրութիւնը։ Ապրի՞ւնքը...։

Իմ մասս, կը վարանիմ այդ տրդիւնքը մանրամասնելու, այնչափ սոսկալի կ'երեւայ ան ինձի, ու կը թողում որ այդ պատուելիները իրենց մասնին տեսնեն զայն։ Հայ. Եկեղեցին ազատհոգաբար բան մը չէ՛ կորսնցուցած իրենց բարձրանումով ընդհակառակը. բայց այն հաղ որուն գլուխը անդամ են իր հովիւ, կրնայ չատ բան, նոյն իսկ իր բարոյականը վիրաւոր, լսելով այդ անլուր խոստովանութիւնները, որոնցմէ Քերեւս մեղքերու Սատանէն իսկ — իրենց բառերով — պիտի չեկնէր...

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ԽՈՐՇԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՆԿՈՒՄԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

ԳՈՆԵԱ, 14 փետր.

Շաբաթը չանցնիր որ լրագիրները աբ խուր արձագանգը չտան բազաքներու կամ գանգատներու՝ ուղղուած գաւառի այս կամ այն անկիւնէն՝ ժողովրդային հոգեւոր պէտքի մը վնասուելուն մէջ գործուած որ և է անտեղութեան, ընկերային կեանքի բարոյականը խանգարող անկարգութեանց, ամուսնական գողութիւններու և ուրիշ այս կարգի անպատշաճութեանց մասին։ Օրինակի համար, պիտի տեսնէր որ քահանային մէկը եկեղեցիի մէջ Աւետարանը այլ ընդ այլոյ թուրքերէնի թարգմանելով կը կարդար, կամ օրուան ծանր բարդաբերելու յաւակնութեամբ, բերին ե-

(*) Եւ ասիկա գիտէ՞ք ինչու.— Որովհաւ «Օրթուգալը» քարոզին մէջ ըսուած է. «Զմեղսուած գիւերու խաղաղութեամբ անցուցանել ուզես։ Ողնամէ՛ մ ճշդապահութիւն որ չեմ կրծեր թէ կը-տաց Անապատին մէջ գործադրելի ըլլայ։ Բայց այդ ասածէան ճշդապահութեան հետ, ինչո՞ւ նկատի չառնուէր նաև թէ՝ այդ պարագային հարկ պիտի ըլլար գէթ մէյմէկ ժամ միջոց գնել առաւօտեան ութը պահ ժամերգութեանց միջեւ, ինչպէս բնականաբար կ'ընէին ժամագիրքը յօրինող մեր Սրբազան Հայրապետները՝ իրենց ժամանակին. քանի որ իրարմէ անջատ երեք պահերու բաժնած են զանոնք։

Հովիւ թողնելուն պատճառով, անոր բնատհմիկ նկարագիրը վարաբարոյող, և կրթութեան ու բարոյական զարգացումի զգացումները թմրեցնող այս անշահութիւններէ՝ իրենց ամրողջ ազդեցութիւնովը և ախուր հրեւոյթովը՝ ո՛ր չափ ալ ցաւուելի ըլլան, գանգատ չուտով պիտի անհետանային, եթէ այդ ժողովուրդը բարեբախտութիւնը ունենար լսելու ասեն ասեն գործունեայ և հոգածու եկեղեցականի մը չինչ յորդորները և բարոյական քարոզները։

Հ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՆՇՄԱՐՆԵՐ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Գալով համ նախամասնիկին, ճշմարիտ է թէ ընկերակցութեան ու նոյնութեան իմաստը կ'արտայայտէ ինչ. հեմնամ=համանուն, հեմրեան=ուղեկից (նամուղի)։ Սակայն չեկրցինք ըմբռնել թէ լեզուս, բանական ի՞նչ օրէնքով կամ հանգամանքն ասումնասիրութեանց ո՛ր առնելուն վրայ յեցած ան ժխտական մասնիկը ընդհանրապէս կը համարի համ մասնիկին։

Ասելի հաւանական չէ՞ համեմատելը դրան պարսկի նա ժխտական մասնիկին հետ։ ինչ նա չար=ան-նար։

Արդարեւ ապ մասնիկին նկատմամբ, իրողութիւնը կամ լեզուական օրէնքները ցոյց կուտան երկու հակառակ իմաստներով ներկայանալը, սակայն այդ անհերքելի փաստերէն տակ բանալու չէ՞ արժանանի թարգմանի երկուութիւն մը ենթադրել։ Տեսակաւորէն որքան արտաքնական կը թուի մեզի այս հաւանական ենթադրութիւնը, սակայն զայն պատշաճօրէն լուծելու կամ ապացուցանելու վիճակին մէջ չենք զգար մեր անձը գէթ առ այժմ։ Զեռնհասները ուրի՞ հմտութեամբ կրնան քննասիրել զայն։

Կուրաբիկեան էֆ. այդ սխալ սկզբունքով կը սուզգրաքնէ օրինակի համար ամբարիոս, ամաչել բառերը, իբր թէ խոստպէս եղած ըլլայ։ համ—բարիոս, համաչել։ Կը փութանք դիտել տալ թէ ամբարիոս բառին կազմութիւնն է ան բարիոս։ Ն գիրը Բ չրթնականին առնելու գրեթէ մէյ մը կը փոխուի։ ինչպէս ամբիծ (անարատ), նեղութեամբ, հիմամբ (=սեղութեան բ, հեմն—բ)։ իսկ ամաչ արմատը երբեք աչ(ս) բառը չի կրնար պարունակած ըլլալ։ à priori կրնայինք հաստատել զայն, քանի որ յայտնի է թէ անոր գոյակոնը ամօր (ամաթ) է, ինչպէս նանաչել և աղաչել բայերունը ծանօր (ծանաթ) և աղօր (աղաթ)։ Հակառակ պարագային, հարկ պիտի ըլլար այս վերջին երկու բայերուն մէջ ալ աչ(ք) բառին գոյութիւնը անհրաժեշտօրէն ընդունել։ Կուրաբիկեան էֆ. այս մասին քիչ մը ալա հիւանդագիտենան լարած է, եթէ ներէ մեր այս բացատրութեան։

Նոյնպէս ամբոխ բառը կը սուզգրաքնէ իբր համ—բոխ, համեմատելով զայն պարսկի հնպուռ բառին հետ։ Ոչքան այս մերձեցումը ճիշդ է, այնքան կասկածելի կը գտնենք ամբոխին իբր համ—բոխ սուզգրաքնութիւնը։ վասն զի այն ատեն հարկ է հայերէն կամ պարսկերէն բոխ կամ պուռ արմատ մը գոյութիւնը հաստատել հաւեել ժողվել իմաստով։

Անապակ բառը կը մեկնուի պարսնապ (գուռ, անխառն) արմատէն։ Բայց սկիզբի աը հարկ է զայն մեկնել իբր նոթ և ա-նոթի։ Դժուար։ Ըստ իս խիստ պարզ է անապակ կազմութիւնը. անոր արմատն է պարսկերէն ապ բառը որ ջուր կը նշանակէ, ինչպէս յայտնի է։

Անապակ (ան-ապ-ակ) կը նշանակէ ուրեմն անջուր։ զուս։ և արդէն հայերէնի մէջ անապակ կը նշանակէ անջուր գինի։ Թող որ նոյն իսկ այդ նպապ բառը ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ նա ապ (նապ=անջուր)։

Եթէ յիշողութիւնս ինձ չի խաբեր, Դուրեան Տ. Եղիշէ Սրբազանէն լսած եմ թէ պահլաւերէնի մէջ կայ անապա (=անապակ) բառ մը որ կը նշանակէ անջուր գինի։ Այդ անապա բառին արմատն ալ արդէն ապ է անշուշտ։

Կուրաբիկեան էֆ. համ մասնիկէն կը բերէ նաև յան մասնիկ մը ալ։ Ցանդիմանք բառի համար եթէ ճիշդ ըլլայ ան, չի կրնար արդարանալ սակայն յանկարծ(ակում) բառի մասին, որուն կազմութիւնն է յան-կարծ (առանց կարծելու, գիտնալու)։ սկիզբի յ նախդիրը կամ մասնիկը ալարդ թարմատար մը եղած է այսօր, ինչպէս առաջ և յառաջ։

Ցարգելի լեզուաբանը համ մասնիկէն կրճատուած կը կարծէ նաև ըմ մասնիկ մը ալ։ Ոչքան սոյգ է այս կարծիքը ըմբերել (համբերել), ըմբիծ, ըմբան, ընծայ (ծայ բառը սուզգրաքնելու համար մինչեւ պարսկերէն տատեն բառը երթալու հարկ չի կար սակայն. հայերէնը չունի տալ բայը), ընկեր (պարս. հեմրեար. թէեւ Կուրաբիկեան էֆ. օրինակը առած, բայց այս մերձեցումը առանց յիշելու, լռելեան հասկնալ ուզած է) բառերուն համար, չի կրնար արդարանալ սակայն ըմբռնել (բռնել) բառին համար։ վասն զի ըմբռնելն կազմութիւնն է ըստ մեզ ընդ բռնել։ Ընդեղ դ գիրը ինկած է, ինչպէս յանախ կը պատահի և գիրքն առնու (ընդ-կալայ, ընդ-կիսել, ընդ—ճիկ ևն.) և ն գիրը բ էն առաջ մի փոխուած։ Ընդ նախադրութիւնն ալ արդէն համ մասնիկի իմաստը կրնայ տալ։ Ըմբռնաճել բայը իր կազմութեամբ (ընդ-բարնել) կը հաստատէ մեր ենթադրութեան ճշմարտութիւնը, եթէ նոյն իսկ փոստ քաղել ուզուի կազմութեան այն պատահական կամ ասեղնոյր հանգիստութենէն՝ զոր ունի ըմբռնել բառը (թէեւ արդի հասկնալ իմաստով) Ֆրանսերէն comprendre բային հետ որ կը ծագի լատիներէն comprehendere բայէն։ Սկիզբի com մասնիկը կը ծագի cum (հետ, միասին=նամ) մասնիկէն։

Կուրաբիկեան էֆ. ազնուութիւն պիտի ունենայ անշուշտ մեր այս տեսակէտը ընդունելու։ Ինչպէս որ ուզենք։ Ինչպէս ուզենք։

* * *

Նոյնպէս Ս. Դուրեան էֆ. Արեւելքի 4863 թիւին մէջ լեզուաբանական յօդուածով մը կը զբաղի ոյ երկրաբառով, որուն կրած երկնակ ծագնչրդութիւնը ուսումնասիրած էր նախապէս Արեւելքի մէջ քանի մը յօդուածներով։

Դուրեան էֆ.ի այդ յօդուածին մէջ պատմական սխալ մը կայ՝ որ առաջ եկած է անուշադիր ընթերցումէ մը։ Կը գրէ. «Այս է անհերքելի պատճառը որ դարերի վեր գոյութիւն ունեցած է ծագնչրդման այս ձեւը», այսինքն ոյ երկրաբառին ու ծագնչրդումը։

Մեր կողմէն սորագծուած բառին իբր ծանօթութիւն Դուրեան էֆ. կ'աւելցնէ թէ Այրարատեան այս ժամանակամիջոցը կը համարի տա տաւելն Ի.Դ.տ։

Փութանք յայտնել թէ Հ. Այրարատեան միայն հոլովակաբ ոյ երկրաբառին է որ կը վերագրէ այդ սկիզբը և ոչ թէ ընդհանրապէս ոյն, որուն ու ծագնչրդումը բառերուն մէջ և նոյն իսկ վերջը (հեղու=հեղոյ) կը կանխէ Ե. դարը։

Գիշ մը ալ աւելի մասնիկի ընթերցումով և քննութեամբ Դուրեան էֆ. պիտի համոզուի մեր այս տողերուն։

Մաղնիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

—)(4)(—

ԳԻՒԼ ՄԱՔԻ

ՌՕԶ—ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Ա.

ՑԱՆՑԻՆ ՄԷՋ

Ֆիլիպը արձակելի առաջ, դատաւորը անարտեր չեշտով մը հարցուց.

—Ձեր տէրը երբեք չէ՞ր շեղեր իր ապրելու այս կերպէն։

—Սրբեցա, պարոն. ամէն գիշեր, ամենամբէն, երեկոյթէ մը կամ թատերական ներկայացումէ մը դարձին ժամը երկուքին առաւեները անկողին կը մտնէր։

—Երկո՞ւ առեանէ ի վեր իր քով կը ծառայէք։

—Հինգ տարիէ ի վեր։ Ու այդ ժամանակամիջոցին, մէկ անգամ միայն բացառաբար շեղած է այդ կանոնէն։

—Ի՞նչպէս։

Ֆիլիպ վարանեցաւ պատասխանելու. իրեն կը թուէր թէ անարհամբութիւն մը պիտի ըլլար իր ընելիք խոստովանութիւնը։ Բայց անգամ մը կիսիկը քակած էր։

—Ասկէ գրեթէ երկուքուկէս տարի առաջ, պարոնը ցերեկ ատեն միայն կը գանուէր իր տան մէջ։ Իրիկուան կը մեկնէր ու առաւուն միայն կը գտանար։

—Ամէն գիշեր դո՞ւրսը կ'անցնէր։

—Այո՛. ամէն գիշեր։

—Ո՞րչափ տեւեց տարիս։

—Գրեթէ վեց ամսոյ չափ։

—Ո՞ւր կ'անցնէր գիշերները։

—Պարոն գտաւորը կը կարծէ՞ թէ իրաւունք ունենայի այդ բանը հարցնելու տիրոջս։

—Ո՛չ, ըսաւ դատաւորը ժպտագին։ Վեց ամիսէն յետոյ ի՞նչ եղաւ։

—Պարոնը սկսաւ ճամբորդել Ֆրանսայի հարաւային կողմը, Ալժէրի, Սպանիա, յետոյ Բարիզ դարձաւ, ուր դարձեալ իր սովորական կեանքին անձնատուր եղաւ։

Պ. Մարսէլ Ֆրանսուա կը խորհէր այս նոր յայտնութեան վրայ։ Ֆիլիպ հարցուց.

—Պարոն դատաւորը ինծի պէ՞տք չուներ։

—Ո՛չ, կրնաք երթալ։

Այս ամէն վկայութիւնները իրար տեղեկութիւն տուած էին, Թէեւ հարցաքննիչ դատաւորը իր հարցումներուն մէջ, միւս Վիլլօրիէի վարած կեանքին շուրջ կը դառնար։ Ահա՛ ինչո՛ւ համար, Ֆիլիպի մեկնումէն բուսական յետոյ, Պ. Ֆրանսուա տակաւին կը խորհէր, մտովի ըսելով.

—Կը խարուիմ, այս ազան անմեղ է, և ես այնպէս մը կը շարժիմ որ իրր թէ իրաւունք չունենայի այդ բանը հարցնելու տիրոջս։

—Ո՛չ, ըսաւ դատաւորը ժպտագին։ Վեց ամիսէն յետոյ ի՞նչ եղաւ։

—Պարոնը սկսաւ ճամբորդել Ֆրանսայի հարաւային կողմը, Ալժէրի, Սպանիա, յետոյ Բարիզ դարձաւ, ուր դարձեալ իր սովորական կեանքին անձնատուր եղաւ։

Պ. Մարսէլ Ֆրանսուա կը խորհէր այս

դաղափար մը կազմել կուտար իր մասին։ Գեղեցիկ ու վայելուչ երիտասարդ մը, և ասոր հետ մէկտեղ չափազանց հարուստ։

—Հանեցէք նստիլ, պարոն, ըսաւ դատաւորը։

Ու ինքը իր գրասեղանին գլուխը անցաւ։

—Պ. Լաուսի ըրած ձեր յայտարարութիւնները քննեցի այս գիշեր։ Կը նշրէք որ դիտել տամ ձեզի թէ այդ յայտարարութիւնները կատարեալ չեն բաւեր։

—Պ. Լաուսի բոլոր հարցումներուն պատասխանեցի։

—Ո՛չ բոլորովին, ոչ բոլորովին։

—Անատրակոյս անոնց մէջ այնպիսի հարցումներ կային, որոնց չէր կրնալի պատասխանել փափկանկատութեան պատճառաւ։

—Թո՛ղ այդպէս ըլլայ։ Բայց ձեզի կը հաղորդեմ թէ արդարութիւնը պիտի չնայ այդ գործին դաղտնիքը պարզել և պիտի յաջողի ալ։ Ուրեմն ի՞նչ հարկ անկէ ծածկել այնպիսի բաներ, զորս երեւան պիտի հանէ։ Ձեր յայտարարութեանց մէջ ըսեր էք թէ այդ մանկամարդ աղջիկը ձեր սիրուհին չէ եղած բնաւ։

—Այո՛, այդպէս ըսած եմ։

—Ոչ ոք պիտի հաւատայ տարբ, որովհաւ ձեր ըսածը ակներեւութեան դէմ է... Նամանաւանդ կը պնդէք թէ բնա՛ւ տեղեակ չէք այն չարժութիւններուն, որոնցմէ դրդուած՝ Ռոզ-Մանօն անձնասպան եղաւ ձեր բնակարանին մէջ։

—Կ'երդնում որ բան մը չեմ գիտեր այդ մասին, ըսաւ Վիլլօրիէ աչխուժով։

—Առաջ ալ դժուար կուգայ մարդուն հաւատալ։ Առաջին ենթադրութիւնը զոր կարելի է ընել, սա է թէ Ռոզ Մանօն ձեր կողմէ լքուելէն յետոյ, թախանձեր է ձեզի՝ նախկին յարաբերութիւններդ վերահաստատել, և երբ տեսեր է որ անհնարելի է անոր, դիտաւորեալ մը մէջ անձնասպան եղեր է։

—Արդէն Պ. Լաուսի ըսի թէ այդպիսի ենթադրութիւն մը պիտ է։

—Ձեր յարաբերութիւնները երկու տարի է ի վեր խզուած ըլլալուն համար։

—Այո՛։

—Թերեւս դուք ինքներդ ալ ասոնց մասին ինչ մը գիտնաք։

—Ոչ։

—Ինչպէս նաև քանի մը անձնական ժամադրութիւններու։

—Այո՛, այո՛, կը հաստատեմ... Ամէն երկուշաբաթ կէս տարի առաջ, անոր հետ ժամադրութիւններ ունենայի։ Ամէն գիշեր, բայց ինչպէս որ կը հաւատաք, այդ ժամադրութիւնները չեն անմեղ հանգամանք մը ունէին, այնպէս որ մայր մը իսկ պիտի կրնար իր հաւանութիւնը յայտնել։

Վիլլօրիէ չուարած, ոտքի ելաւ յանկարծ ու ըսաւ.

—Ձեզի ո՞վ ըսաւ այդ բանը։

—Ըսածս սուրբ է, այնպէ՞ս չէ։ Եթէ այդպէս չըլլար, չպիտի կրնայիք բացատրել ձեր գիշերային կանոնաւոր բացակայութիւնները տունէն, որոնք վեց ամիս տեւեցին գրեթէ։ Կը տեսնէք թէ այդ աղջիկը ձեր սիրուհին եղած է։

(Շարունակելի)

—Ցատրութիւններ, որոնք վնաս տեսած են։

—Գրեթէ։

—Ոչոք պատանական մեղքին, միայն փոխանակութիւն մը ըլլալով նամակներու, ծաղիկներու և խոստումներու։

—Ինչպէս նաև քանի մը անձնական ժամադրութիւններու։

—Այո՛, այո՛, կը հաստատեմ... Ամէն երկուշաբաթ կէս տարի առաջ, անոր հետ ժամադրութիւններ ունենայի։ Ամէն գիշեր, բայց ինչպէս որ կը հաւատաք, այդ ժամադրութիւնները չեն անմեղ հանգամանք մը ունէին, այնպէս որ մայր մը իսկ պիտի կրնար իր հաւանութիւնը յայտնել։

Վիլլօրիէ չուարած, ոտքի ելաւ յանկարծ ու ըսաւ.

—Ձեզի ո՞վ ըսաւ այդ բանը։

—Ըսածս սուրբ է, այնպէ՞ս չէ։ Եթէ այդպէս չըլլար, չպիտի կրնայիք բացատրել ձեր գիշերային կանոնաւոր բացակայութիւնները տունէն, որոնք վեց ամիս տեւեցին գրեթէ։ Կը տեսնէք թէ այդ աղջիկը ձեր սիրուհին եղած է։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ՀԱՅՆԵՐԻՀ ԻՇԽԱՆԸ Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԵՋ

Օրագրողներուն հացկերոյթը։—Բազմակնճառներ —Պ. Հուայթլօու-Ռէյտի ճառը։—Հայերին իշխանին բանախօսութիւնը։—Երեսփ. Ժողովը։—Քանատա։—Միլիոնատէրներուն հացկերոյթը։

Նիւ–Եորք, 27 փետրուար։—Ամերիկեան մամուլին կողմէ Հայերիհ իշխանին ի պատիւ արուած հայկերոյթը տեղի ունեցաւ Ուոլտորֆ Ասթորիա օթէլին պարսպահին մէջ որ չգեղեցիկ զարդարուած էր։ Սթաթնայլանդկէ խմբագիր Պ. Ռիտաէր որ կը նախագահէր, ինչպէս նաեւ ուրիշ նշանաւոր հրաւիրեալներ աւելի բարձր սեղանի մը շուրջը բազմած էին, որուն վրայ կը կը ծածանէին ամերիկեան ու գերմանական դրօշները՝ խառնուած բրուսիական արծիւին, որ ելեկտրական լոյսերով կազմուած էր։ Սրահին շուրջը դասուած օթեակներուն մէջ բազմաթիւ տիկիններ կը գտնուէին։ Հայերիհ իշխանը կաւգով նոյն օթէլը։ Ճամբան համակրական փայլուն արտայայտութիւններ եղան ժողովուրդին կողմէ։ Ճաշասրահին մէջ ալ միեւնոյն խանդավառութեամբ ընդունեցաւ իշխանը։ Բոլոր եղիսկոպոսը արտասանեց աղօթքը։ Պ. Ռիտաէր բաժակ պարզելով Մ. Նահանգաց նախագահին ու Վիլհէլմ կայսեր կենացը խնդրեց Նիւ-Եորքի Թրիպունն լրագրին խմբագրատեղ և Բարդիի ամերիկեան նախկին դեսպան Պ. Հուայթլօու-Ռիյտ որ քանի մը խօսք արտասանէ։ Պ. Ռիյտ համակերպելով սա բանախօսութիւնը ըրաւ։

«Կայսր-Թագաւորը մեր մէջ կը պատուելի անոր համար որ իր կառավարած մեծ ժողովուրդին ներկայացուցիչն է և Քէ մանաւանդ այդ ժողովուրդին լաւագոյն յատկութիւնները կը ներկայացնէ։ Ամէն ոք կը ճանչնայ կայսրը՝ իբրեւ ուսեալ ու փորձառու, որ շատ ուղեւորութիւններ կատարած է, և որ լիառատ ճաշակ, գաղափար ու գործունէութիւն ունի։ Որսորդ, ձիարշաւի և նաւարշաւի հմուտ, երաժիշտ, գրող, արուեստագէտ, առեղծան։ բոլոր այդ յատկութիւնները ունի։ Նաեւ ամէնէն աւելի փառաւոր ու զօրաւոր երիտասարդութիւն ունի։ Գիտէ Քէ ինչ կը խորհի և զոր կ'ըսէ բարձրաձայն։ Ուղածը գիտէ և ուղղակի նպատակին կը դիմէ։ Կարելի է պատերազմասէր վեհապետ մը ն, բայց Սուրզայի մէջ խաղաղութիւնը պահպանած է։ անոր լուսամիտ կայսրութիւնը օրով աշխատութիւնը, արհեստը, գրականութիւնը ու գիտութիւնը երաշխաւորուած են։ բարոյականը ու կրօնքը պաշպանուած են։ Գերմանիա Քէ՛ ներսէն և Քէ դուրսէն տարուն տարի հեռաշնչեալ կը մեծնայ։ Անոր յաջողութիւնները Ասլանեանի այս կողմն նախանձոտ կամ նուազ բարեկամական աչքով մը չեն դիտուիր։ Բանի մը տարի առաջ, երբ առեւտրական Սենեկին մէջ կը խօսէի, կ'ըսէի Քէ Աստուած և բնութիւնը երբէ նշանակած են երեք ազգեր, որոնք պատրաստուած են իրենց միջև յաւիտենական խաղաղութիւն մը ու բարեկամութիւն մը պահել, ասոնք են Գերմանիա, Մեծն-Բրիտանիա ու Մ. Նահանգները։ Այս եզրակաց աբեր ալ կը համաձայնիմ նորէն յայտնել այս դէպքումը։»

Պ. Հուայթլօու-Ռիյտի յաջորդեց Պ. Ռիտէր, որ յայտարարեց Քէ Հայերիհ իշխանը կրցաւ Մը՝ նորէի վարդապետութիւնը բանարարել, ոչ Քէ, իբրև կայսր ներկայացուցիչ որ և է երկիր ձեռնամուտ նորով, այլ բոլոր Ամերիկացիները գրաւելով։ Այդ միլոյնի հայկերոյթին նախագահը հանդիսականներուն ներկայացուց Հայերիհ իշխանը, որ երբ ոտքի ելաւ խօսելու, դերմանական ու ամերիկեան երգեր նուագուեցան։ Իշխանը նախ ըսաւ Քէ ամէնէն կարեւոր տիպերվիրուն է, որուն կ'ենթարկուի։ Իշխանը յարելէ յետոյ Քէ այդ գումարումը մասնակի չան մը կը նկատէ և Քէ կը յուսայ որ իր խօսքերը պիտի շմարեն։ յայտարարեց։

«Մեր օրերուն մէջ լրագրութիւնը սառաբ մը՝ է՝ որ պէտք չէ զանց առնուի։ Մեր ծովային պատմութիւնէն կը տեղեկանանք Քէ պէտք չէ կարեւորութիւն տանք մեր ճամբուն վրայ գտնուելիք տեղեաներուն։ Կայսրը, մեկնելէս առաջ, աւելի ոգեշունչ բաղդատութիւն մը ընելով ըսաւ թեր։—«Բազմաթիւ օրագրողներու պիտի հանդիպիք։ մի՛ մոռնաք Քէ Մ. Նահանգաց մէջ օրագրողները մեր զօրավարներուն հաւասար կարեւորութիւն ունին։ Կայսրը մոնրոպէին կերպով սուսմիասիրած է Մ. Նահանգաց քիչ առեղնուն մէջ ունեցած արագ զարգացումը։ Ն. Վեհապետութիւնը գիտէ Քէ դուք չուտով յաջողցող ազգ մըն էք։ Հետեւաբար զիս հոս զրկելը կրնայ բարեկամութեան ու քաղաքավարութեան արարք մը նկատուիլ։ Ինչպէս նաև փոփաք մը՝ աւելի բարեկամական հանգամանք մը տալու Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց յարաբերութիւններուն։ Եթէ հանձնելի է ձեզ սեղմել երկարուած ձեռք մը, Ադլանտեանի միւս կողմը պիտի գանէք զայն։»

Ներկայնները ջերմագին ծափահարեցին իշխանին բանախօսութիւնը։ Միւս ճառերն ալ բարեկամական զգացմանց արտայայտութիւններ էին։ Հայկերոյթը տեւեցաւ կէս գիշերին և Հայերիհ իշխանը, համակրական ցոյցերու մէջտեղը, մեկնեցաւ ու ժամէ մը ճամբայ ելաւ դէպի Ուաշինկթըն։—Հայերիհ իշխանը, այսօր, ներկայ գտնուեցաւ՝ նախագահ Պ. Ռուզվէլթի հետ՝ Սրեսփ. Ժողովի նիստին։ Ոչ արտասանութիւն մը կատարուեցաւ Պ. Մաք Քինլիի յիշատակին համար։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Ներկայ էին նաև նախարարները, դեսպանական մարմինը և այլն։

—Քանատայի կուսակալը հրաւիրեց Հայերիհ իշխանը որ Քանատա այցելի։ Գերման պալատականները, գնահատելով հանդերձ Քանատայի կառավարութեան քաղաքավարութիւնը։ ոչ ոքներն Քէ անկարելի է ընդունիլ այդ հրաւէրը, վասն զի իշխանին բոլոր ժամերը բռնուած են զանազան խոսուումներով։ Հայերիհ իշխանը, սակայն, ոչ պիտի դէնէ քանասական հոգին վրայ։ Արդարև նիս կարայի ջրվէժը այցելած միջոցին Սէն–Լորանի քանասական եղերքը պիտի անցնի։ Իշխանը պիտի ընդունուի Քանատայի կուսակալին Թիկնապահ Մինքոյի կամին կողմէ, որ յանուն անգլիական իշխանութեանց պիտի ողջունէ Հայերիհ իշխանը։

Նիւ Եորք, 26 փետրուար։ — Այսօր Հայերիհ իշխանը մինչեւ կէս օր Հոհենզոլրն զբօսանաւին մէջ մնաց։ Առաւուն կէսին զօրավարին գերեզմանին արուեցաւ այցելութիւնը յետաձգուեցաւ, վասն զի պատկեր տակաւին պատրաստուած չէին։ Կէսօրին իշխանը կաւգով և հեծելազօրքերու ու հեծեալ ոստիկաններու ուղեկցութեամբ գնաց Շերի ճանապարհը։ ուր սեղանատուրական, առեւտրական ու ճարտարարուեստական ներկայացուցիչներու կողմէ հայկերոյթ մը արուեցաւ ի պատիւ անոր։ Հայկերոյթը սարքուած էր պարտ-բարին մէջ։ Տասնըվեց սեղաններ պատրաստուած էին՝ պայտ ձեւով։ Իւրաքանչիւրին շուրջը ասասիկու հոգի նստաւ, բայց իշխանին յատկացած սեղանին, ուր քսան հոգի բազմեցան։ Սրահը չգեղազարդուած էր։ Վարդի և ուրիշ ծաղիկներու պատկեր կախուած էին սեղաններէն։ Նաեւ իւրաքանչիւր հրաւիրեալի առջեւ վարդի փունջեր դրուած էին։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Պ. Բիլբոն Մորկան, Տաքթ. Փոն Հոլլէպէն, Պ. Պ. Էմիսոն և Շտաղ։ Հայկերոյթին եռաբը Հայերիհ իշխանը Հոհենզոլրն վերադարձաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՈՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսիերէնի մերձեցում մը։—Գերմանն նախկին դիւանագէտի մը կարծիքը։—Տեսակցութիւն մը Քրանսացի Պ. Ժիլ տը Ֆիւվէրվիլի հետ։

Արմէ է Մարին Ֆրանսական հանդէսին մէջ հրատարակուեցաւ Պ. Ժիլ տը Ֆիւվէրվիլի ու գերմանացի նախկին ու նշանաւոր դիւանագէտի մը տեսակցութիւնը Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ յարաբերութեանց մասին։ Պ. Ժիլ տը Ֆիւվէրվիլ հարցուցեր է գերմանացի դիւանագէտին, որ երկար տարի Ֆրանսա կեցած է, թ՛ոչ է իր գաղափարը Ֆրանսա-գերման մերձեցումի մը օգտակարութեանը և կարելիութեան վրայ։ Գերման դիւանագէտը սոպէ պատասխաներ է։

«Գաղափարս շատ յստակ է։ Օգտակարութիւնը անհերքելի է, ոչ ոք կ'ուրանայ զայն։ Նոյն կարծիքը ունին ամէն անոնք որ Ֆրանսայի արտաքին խնդիրները ուսումնասիրած են, միայն Քէ հանրային կարծիքէն կը վախնան և չեն կըրնար բացարձակապէս խօսիլ։ Ֆրանսայի ներքին անոնք որոնք ուղեւորութիւն կը կատարեն և կամ Գերմանիոյ վրայ հետաքրքիր կը խօսին, իսկոյն կասկածի կ'ենթարկուի անոնց երկրասիրութիւնը։ Գալով մերձեցումի մը կարելիութեան, տակաւին հիմնուած է Ալզաս–Լորէնի խնդրոյն վրայ։ Ես, սակայն, խնդիրը անլուծելի չեմ նկատեր։ Կը խոստանիմ Քէ մեզի համար յաջողական սպառնալիք մը ու վտանգ մը՝ է՝, որ մեզ կը պարտադրէ կործանիլ սպառազինութիւններով և կը ջլատէ մեր տնտեսական զարգացումը։ Ուրեմն մեր շահն կը պահանջէ լուծման եղանակ մը գտնել։ Ինչո՞ւ համար այդ եղանակը քաղաքութեամբ չփնտռել, փոխանակ կռիւի բանութեան։ Ինչո՞ւ համար բարեկամաբար չհամագործել մեզ ի բարու մերձեցնող շահերը։ Ինչո՞ւ համար գործնական կերպով չթուլցնել մեր դաղափարին կամ առեւտրական յարաբերութեանց ձգտելու վիճակը։ Այդ համաձայնութենէն կամ այդ փոխադարձ դիմողութիւններէն առաջ գալիք տնհուն տաւելութիւններուն փոխարէն, ո՛վ գիտէ Քէ ինքնին պիտի բղխի այն լուծումը որ պիտի գոհացնէ՝ թշնամի ցեղէ հեռու եղող երկու ժողովուրդներ։»

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Գերմանները Շան–Թունկի մէջ։— Մենամարտ շնորհի պատճառով։

Բէյճին, 27 փետրուար։—Շան–Թունկէն առնուած հեռագրի մը նայելով, կնքուելու վրայ է այն համաձայնութիւնը, որով Գերմանիա նոյն նահանգին հինգ շրջանակներուն մէջ հանքային մենաշնորհ մը ձեռք կը բերէ։ Այդ համաձայնութեան արամադրութեանց նայելով, Շան-Թունկի մեծ մասը լուսնոյ պիտի փակուի Անգլիոյ ու Մ. Նահանգաց ճարտարագործութեանց առջեւ։ Համաձայնութիւնը, որուն սարքագրութիւնը կը պահանջէ Գերմանիա, առեւտրական արժէքն զատ, քաղաքական մեծամեծ առաւելութիւններ ալ պիտի ունենայ։ Գերմանիա Շան—Թունկի մէջ երկաթուղիներու շինութեան մենաշնորհը պիտի ստանայ։ Բոլոր շինուածներուն Գերմանիոյն պիտի գտնուին։ Գերմանիա հանքային իրաւունքներ ունի երկաթուղիի գիծին երկու կողմերը տասը մղոն տարածութեան վրայ։ Հանքի մեքենաները և այլն Գերմանիայէն պիտի գնուին։ Առայժմ զատ Գերմանիա իր ընտրելիք հինգ շրջանակներուն մէջի հանքային բացարձակ իրաւունքներ պիտի ունենայ, որ երկաթուղիի գիծին երկու կողմին վրայ ունեցած իրաւունքներուն վրայ եթէ աւելցուի, Գերմանիա գրեթէ իր տարամարտութեան տակ պիտի ունենայ բոլոր հանքային հողերը նահանգի մը՝ որ Անգլիայէն աւելի ընդարձակ է։ Գերմանիա կը յայտարարէ Քէ հինգ շրջանակներու մէջ ունեցած իր հանքային իրաւունքներու անհերքելի են, և Քէ վիճելի կէսը միայն կարգադրութեան խնդիրն է։ Գերմանիա իր պահանջումը կը հիմնէ սա իրողութեան վրայ Քէ Բէյճինի գերմանական վարչութիւնը դեսպան Պ. Ֆոն Բէյթէյերի 1900 մայիս 15 թուականի հեռագիրը, որով այդ բացարձակ իրաւունքները կը պահանջուէին, անդամատանի մասած է։ Գերմանիա կը յայտարարէ Քէ չի կրնար եռ առնել իր սպանեալ դեսպանին պահանջումը։

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Առեւտուրը Զինու հետ։— Անգլիանգարոնական դաշնակցութիւնը։— Փոխառութեան զրոյցներ։— Նոր ծրագիրներ։

Թոքիո 27 փետր։— Ճարոնական քանի մը դատաւորներ փոխադրի կ'ուղարկեն չորեքշաբթի մը հաստատելու մը հաստատելու Հան Բէյուի և Հսթանկ Թանի միջև, Թունկ-Թինկ լեռնէն անցնելով։ Այդ ծրագրին նպատակն է մասնակցիլ Հունանի վաճառականութեան։ Ֆրանսական ու ռուսական ազդեցութիւն առնուած լուրերու նայելով, Անգլիա դաշնի կերպով յանձն ուզեր է դրամ փոխ տալ Ճարոնի, ինչ որ հեռեւութիւնը կը նկատուի Անգլիանգարոնական դաշնադրութեան։ Մաքսաքննիչ կոմսին մօտերս Լոնտոն կատարելիք ուղեւորութիւնը, որ թէեւ այդ զրոյցներուն մէկ հատառութիւնը կը նշանակուի, սակայն եղանակ պաշտօնական հանգամանք մը բնաւ չունի։

—Ճարոնական կառավարութիւնը Ռուսիոյ հարիւրեակ մը՝ ոչ ոքներ ուղարկեց Սարատովի գաւառ։ Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարը հրամայեց Ռուսիոյ Ճարոնական դեսպանին՝

ծածն լ կամ ծախել։ Պատրիարքարանը ծանոյց նաև թէ եկեղեցիներու, վարժարաններու և բարենպատակ հաստատութեանց սեպհական գրամները պանքներու միայն յանձնուին և տառոց խառն ժողովին որոշումեան այդ դը բամները պանքներէն ետ չառնուին։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Խաթի Ապդաս փաշա, Գուրդան Պայրամիէն առաջ, պըտայա մը պիտի կատարէ անպատին մէջ։

—Սիամի գահաժառանգ իշխանը փետրուար 7)22էն Գահիրէէն ճամբայ ելեր է, վերին Եգիպտոսի մէջ մինչեւ Ասուան ուղեւորութիւն մը կատարելու համար, ինչպէս մէկ քանի տարի առաջ ըրաւ իր հայրը՝ Շուլալանկորն։ Իշխանը մարտ 3ին կամ 4ին Գահիրէ վերադառնալով անկէ Եւրոպա պիտի ուղեւորի. ժամանակ մը Ֆրանսա ու Գերմանիա մնալէ ետքը Անգլիա երթալով մէկ երկու տարի չափ հոն պիտի բնակի. նաեւ իր հօրը կողմէ ներկայ պիտի դտնուի Էտուարտ Է.ի թագադրութեան հանդէսներուն։ Սիամ վերադառնալուն ալ նորէն Եգիպտոսէն պիտի անցնի։

—Եգիպտոսի կառավարութիւնը որոշեց Քասր էլ Նիլի հնութեանց թանգարանին դրանը առջեւ Մարիէթի փաշայի արձանը կանգնել՝ անոգագրելնէն, որ 22,000 ֆր. պիտի արժէ։ Արձանը պիտի չիմէ Բարզիի արուեստագէտներէն Տընի Բիւէք։

—Քամէլմաւնի մէջ, կիրակի օրը, ժանտախտ մահացու մէկ դէպք պատահեր է։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը վերջերս Պաթումի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։

ԲԵՐԱՑԻ ասիկաններէն կարպատ էֆ.ի ասիճանը յիսնամեակուն բարձրացաւ։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը որոշեց թէ այն անձերը որոնք ամուսնական ռահիկի և որբերու սատարողութի հաշուէն զարաք ունին, և չեն ուզեր վճարել, պէտք է բանտարկուին, մինչեւ որ հատուցանեն իրենց զարաքը։

ՎԱՆԷՆ փետրուար 3 Թուականով կը գրեն թէ հինգ վաշտ հեռեւակներ եւ ձիաւորներու գումարտակ մը՝ երկու հրետանիներով մարդանքներ կատարեր են։

Կ.ՊՈԼՍՈՅ ՈՒ ՆԻՒ.ԵՈՐՔԻ մէջեւ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, չոգենաւային ուղղակի երթեւեկութիւն մը հաստատուած է։ Նիւ Եորքէն մեկնած չոգենաւը որ առաջին երթեւեկութիւնը կը կատարէ, քանի մը օրէն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։ Այդ երթեւեկութիւնը ճեկերակցաբար կատարել կուտան Տոյչէ Լէվանթէ Լլոյդ և Համբուրկ Ամերիքա Լայնէ գերմանական Ընկերութիւնները։ Մինչեւ հիմա ամերիկեան ապրանքները Անգլիա կը տարուէին և անկէ Կ. Պոլիս կը բերուէին, որով փոխադրութեան ծախքը շատ կ'ելլայ, մինչդեռ հիմա ուղղակի բերուելով աւելի ժան պիտի դայ։ Այդ չոգենաւերը Կ. Պոլսէն Օռնսա պիտի երթան։ Ամերիկայէն ամէնէն աւելի օսմ. երկիրները կը բերուին երկրագործութեան ու կարի մեքենաներ, ոսղղաւէ զանազան ապրանքներ, կերպաս և այլն. իսկ օսմ. երկիրներէն Ամերիկա կը զրկուին հանթոյ, մարգ, կապերտ, ոփիոն և լն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախարարապետ Պ. Տանէվ. անցեալ շաբաթ դիշեր, երկոյթի մը առեւր է, որուն ներկայ դտնուեր է նաեւ կայս. գոմիսէր Ֆէրրուլիս պէյ։

ԱՐՄՏԻՐՆԵՐԸ.—Աւելի օրը Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ կակուղ ցորենի վրայ շատ գործ եղաւ. նաեւ ապրանք զրկուցաւ Սէլանիկի, Սուրիոյ, Ա. լիպերդասի և Ցունաստանի նաւահանգիստները։ Եօթկ Անատոլիէն Կ. Պոլիս բերուեցան 7500 քիլէ ցորեն և Սինոպէն ալ 1600։

ԶԷՅԹՈՒՆԻ մէջ պահակոնց մը պիտի կառուցուի 22,000 զրուշի ծախքով։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովին անցեալ օրուան նիստին մէջ բժիշկներու այցելութեան վրայ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ։ Անդամ ներէն մէկը ըսաւ թէ հիւանդներու կամ հիւանդի տէրերու և բժիշկներուն միջեւ անհամաձայնութիւններ կը ծագին անվճար մնացած այցելութիւններու համար։ Ժողովը որոշեց երթալ հոգիէ յանձնաժողով մը կազմել, այդ մասին խորհրդակցութիւն կատարելով տեղեկագիր մը պատրաստելու համար։

ՀՌՈՒՄԻԷՆ կը գրեն թէ այս վերջերս գարնան օդերը կ'ընէ նոյն հղիներն մէջ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ որոշեց Հունգարիայէն հինգ հարիւր ձի գնել՝ նիզակաւոր հեծելազօրքերու համար։

ՍԵՐԳԻԱՑԷՆ քանի մը պաշտօնեաներ Իսքէշէ պիտի երթան՝ Սերգիոյ Ռէժիին անունով ծխախոտ գնելու համար։

«ՍԷԼԷՒԻԿ» շոգենաւը երէկ, Իզմիրի նաւահանգիստէն ճամբայ ելեր է դէպի Եափա։

ՍՈՖԻԱՑԻՆ կը գրեն թէ կեղծ դրոշմաթուղթերու խնդրոյն համար կատարուած հարցաքննութիւնները աւարտած են։ Գուլկոր կառավարութիւնը հինգ հարիւր հազար ֆր. վնասի հատուցում կը պահանջէ տարատեսակներէն։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ Տեսչութեան տրօսնութեամբ վերսին սկսաւ հրատարակուիլ Իզմիրի Իզվէր շաբաթաթերթը, որ դադրեցուն դատապարտուած էր։

ՕՌ ՄԷՑՏԱՆԻ կողմը Սինան Փաշա Պօսթանին մէջ հիւանդ ոչխարներու համար մարգանոց մը պիտի չինուի։

ԻԶՄԻՐԻ գերմանական հիւպատոսը, անցեալ չորեքշաբթի իրիկուն, սեղան մը տուեր է Այազի կուսակալ Ռեմզի փաշայի ի պատիւ։ Ներկայ դտնուեր են նաեւ ուրիշ պաշտօնատարներ և հիւպատոսներէն սմանք,

—Իզմիրէն կը գրեն թէ դարձանային օդերուն վերջերս յաջորդեր է հիւսիսային պաղ հով մը, և երկինքը ամպերով ծածկուած են։ Երկրագործները նպաստաւոր կը համարին օդերու այդ դրութիւնը։

ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ.—Աւելի գիշերը ժամ 3ին, մշուշին առեն, անգլիական շոգենաւ մը որ Գոպենհաքէն ելլելու խրսխած էր, ճամբայ ելաւ դէպի Մարմարա, բայց քիչ մը յառաջանալէ ետքը զարնուեցաւ հոն խրսխած անգլիական ուրիշ շոգենաւի մը։ Զարնող շոգենաւը վնասուած ըլլալով նաւակալը պայն խրեցուց Սկիւտարի առջեւ. միւս շոգենաւը վնաս չկրեց։

—Կուրմի Ընկերութեան Միթիլի ու Քիոս շոգենաւերը օրոնք Այասիֆոնսի բացերը խրած էին, ազատուեցան։

—Նալովայէն Կ. Պոլիս եկող մաւնա մը, առջի օրը, Մալիէրէի առջեւ ընկղմեցաւ։ Մէջը դտնուող երեք հոգի ազատուեցան։

—Շերքէքի 32 թիւ շոգենաւը, առջի օրը, մշուշին առեն կամուրջ դցած առեն, քիչ մնաց որ Մախսուտէի 4 թիւին զարնուէր, բայց երկու շոգենաւերուն նաւավարները կրցան վառնդին առաջը առնել։

ՔԷՕԲՐԻԻԼի խանին 26 թիւ սենեակին մէջ հաստատուած ուսարիայի յանձնակատար Ուրէքը, օրուն սենեակէն հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցած էր, ձերբակալուեցաւ։ Հարցաքննուելով ըսաւ թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունի և թէ իր բարեկամներէն Մէլրահի տնուն մարդ մը իր ապրանքները ապահովագրած է, առանց իր գիտութեանը։ Ոստիկանութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ հաստատուած է որ, կ'ըսէ Իգտամ, Ուրէքը գիտմամբ հրդեհ ձգած ու փախած է։ Սենեակին մէջ հրդեհ քսան ոսկինոց ապրանք կար։

ՎԱՂԵՄԻ ԶԱՐԱԳՈՐԾ ՄԸ, Տէօքմէճի Արիսթօ, Ֆէէէրի մէջ գինովութեան հետեւանքով ասոր տնոր վրայ յարձակուելուն համար ձերբակալուեցաւ և ձեռնակապերով յանձնուեցաւ ոստիկան Իպրահիմ էֆ.ի, Ոստիկանութեան Դուռը տարուելու համար։ Ճամբան Արիսթօ ինքզինքը ծովը նետեց, և թէեւ ձեռքերը կապուած էին, սակայն կռնակի վրայ սկսաւ լողալ ու փախչիլ։ Ոստիկանն ալ անմիջապէս ծովը նետուեցաւ և բանեց Արիսթօն։

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԲԱՐԵՐԸ, մաքի և մարմնի չափազանց յոգնութիւններ, զեղծումներն ու քնաութիւնները ոյժէ կը ձգեն մարդը, մարմինը կը սակրացնեն, ջիղերը կը թուլցնեն ու անժամանակ ծերութեան կը մատնեն նոյն իսկ երիտասարդներն ու չափահասները։ Արիւնը ջիղերը, ոսկորներն ու կազմուածքը զօրացնելու և վատուժութեան ու սակրութեան առաջքը առնելու համար անհրաժեշտ է գործածել Օվօ-Լէսիթին Պելլօն նորագիւտ դեղը, որ ամէն մեծ դեղարաններ կը գտնուի։

ՆԵՐԿԱՑ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջիլէ և հեռեւանքէն զգաստութիւնէ, իր անձին համար պէտք եղած դեղերը ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անուշա հովանոցը՝ անձրեւին ձիւնին ու բուքին դէմ զգաստանալու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, տոկուն և համեմատաբար ժան հովանոց, ներ կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, ալ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՑԿԱԶՆի երկու խանութները, ուր մեծաքանակ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները ճիշտ նորի պէս փոխելու համար։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ՝ Օսմ. փոխոխակ պարտքերու (տեր Ֆոնկերդի) թիւ 37 կտրոններուն վրայ 1902 մարտ 1)14էն սկսեալ պիտի վճարուի հարիւրին կէս տոկոս։ Այս տոկոսին վճարումը տեղի պիտի ունենայ մինչեւ 1902 ապրիլ 1)14 կտրոնին վրայ նշանակուած քաղաքներուն մէջ։ Այս պայմանագրութիւնը անցնելէն ետքը տոկոս պիտի վճարուի միայն Կ. Պոլսոյ մէջ։

Կ. Պոլիս 1902 Փետր. 9)22 4—6

* * *

ԱԶԳ.—1318ի մարտ ամսոյ, այսինքն ոգելից ըմպելիի տուրքի առաջին մասնավճարին պայմանագրութիւնը մտեցած ըլլալով, Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ և շրջականերու մէջ հաստատուած գինեվաճառները, ոգելից ըմպելիի վաճառ-կանները այդ մասին հաստատուած կանոնագրին թիւ 10 և 14 յօդուածներուն համաձայն, պարտաւոր են անձամբ ներկայանալ փետրուար ամսոյ մէջոցին ոգելից ըմպելիի տեսչութեան, օրինական գործողութիւնները կատարելու համար։ Ասկէ զատ կը ծանուցուի նաեւ որ Ոգելից Ըմպելիի տեսչութիւնը այս օրուընէ սկսեալ կը ստանայ ոգելից ըմպելիի տուրքը և կը յանձնէ թէզքէրէները։ Անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1 չեն ներկայանար յիշեալ տեսչութեան, օրինական պատիժներու պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

30)12 փետր. 1902 9—12

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը, երէկ իրիկուն ժամ 10ին կայս. պալատ գնաց, Պատրիարքարանի Ա. գրագրատան Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանի հետ։

—Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս, այս առաւ. Թագսիմի Այի Թրիասա եկեղեցին երթալով, ներկայ գտնուեցաւ Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան վարմանեալ Պ. Կիքայի համար կատարուած հոգեհանգիստին։ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. յետոյ ռումանական դեսպանատունը գնաց և Ս. Պատրիարքին անունով ցաւակցութիւն յայտնեց։

—Վաղուան եկեղեցական ասոնց առաթիւ, Պատրիարքարանի դիւանները փակ կը մնան։ Ս. Պատրիարքը այս իրիկուն պիտի նախագահէ մայր եկեղեցիի նախաօնակի հանդէսին։

—Պազարտաի նորընծայ Պատ. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ վարդապետ Ակոյեան նամակով մը հրժարական դրկեր է կարեւոր պատճառ մը առաջ բերելով։ Պատրիարքարանէն հեռագրով ծանուցուեցաւ իրեն թէ հրժարականը անընդունելի է, ուստի պէտք է ժամ առաջ փութայ երթալ իր պաշտօնատեղին։

—Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցիին Թաղական Խորհուրդը գանգատագիր մը ուղղեր է Պատրիարքարան, Ս. Կարապետ եկեղեցիին Տ. Եղիշէ քահանայ. Գալշենեանի՝ տեղական թերթի մը մէջ լրատ հրատարակութեան դէմ, որ գայթակղութիւն պատճառելու բնութիւն մը ունի, և խնդրեր է պաշտպանել նոյն քահանային, որպէս զի զգուշանայ այսուհետեւ իր կարգին և ասիճանին անհամաձայն ընթացքի մէջ դտնուելէ։

—Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը իր ներկայութեան կանչելով Մայր եկեղեցիի Տ. Եղիշէ քահանան, բացատրութիւն ուզած է Գասգիւղ առն մը մէջ կատարած պատկին նկատմամբ։ Տ. Եղիշէ խնդրած է որ Կրօն. Ժողովին ներկայանայ և հոն ասոյ հարկ եղած բացատրութիւնները։ Այս երկուշաբթի օր, Պատրիարքարանի արտաքինութեամբ, 4—5 պատկեր կատարուեր են տուներու մէջ, զանազան գանձաներով։

—Տիրոյէզքիրի Առաջն. Փոխանորդը և Գաւառական ժողովին դիւանը, թեմական գործերուն տեսչարարան վիճակ առաջ բերելով, նորէն խնդրեր են որ նորընծայ Առաջնորդ Տ. Եղիկէէ Ծ. վարդապետ փութով դտնայ իր պաշտօնատեղին։ Սեղկէէ վարդապետի առաջնորդական ընտրութեան մասին հարկ եղած պաշտօնական ձեւակերպութիւնները վերջացած ըլլալով, Առաջնորդը, Բարեկենդանէն յետոյ պիտի մեկնի։

—Բրուվիէնսի մէջ հանգանակութիւն մը կատարուելով ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէ տրկածներուն, 1800 ֆր. զրկուեր է Պատրիարքարան։

—Մաքրէլիզի Թաղ. Խորհուրդը, ազգային երկսեռ վարժարաններու նորոգութեան համար հանգանակութեան ձեւակերպելով 1000 զրուշի մօտ գումար մը գոյացեր է։

—Եղկսի Բազարական Ժողովի անդամները հրժարած ըլլալով, տեղւոյն Առաջն. Փոխանորդը նոր ընտրութիւն կատարելու համար հրահանգ խնդրած է Պատրիարքարանէն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Վահան փաշա Մանուկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Վատաշատեան էֆ. Մանուկեան։

—Հանգուցեալ Թադէոս էֆ. Լօքմաէօղլանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հեռեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցի։ Տէր և Տիկին Մխաք էֆ. Մկրեան 108. Համբարձում էֆ. Թ. Մէնդիլեան 60 զ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Արեւելք օրաթերթի 4856 թիւի ազգային բաժնի մէջ երեւցած քանի մը տող քննադատականը տեղւոյն Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Եղիկի վարդապետի մասին, ցաւ ազդեց թէ՝ վարչական մարմնոյ և թէ հայ հասարակութեան, որուն մէջէն գրուեր դիմումներ իսկ եղան իր հոգեւոր դիմումներ պահ տրդար զոհացում տալու համար։

Ցիշեալ քննադատականին հեղինակը ոչ թէ իրաւունք դիտողութիւն մը ներկայելու, այլ Տեղապահ Հօր պատիւը վիրաւորելու ձգտումն ունեցած է։ Տեղապահ Հօր Տրապիզոն հաստատուելէն ի վեր ցոյց տուած խղճամիտ գործունէութիւնը այնքան դոհ կացուցած է թէ՝ զինքը շրջապատող վարիչ մարմիններն և թէ հայ հասարակութիւնը, որոնք միշտ պատրաստ պիտի ըլլային վկայել թէ յանձին Տ. Եղիկէ վարդապետի դտած են անձնուէր հովիւ մը և պահանջուած յատկութիւններով օժտուած հոգեւոր պետ մը։ Տեղապահ Հօր թեմերը ըրած այցելութեան նպատակէն կը ներկայացուի իր առաջնորդական պաղներէն ապահովելու նկատմամբ։ Մինչդեռ թէ՝ դաւառական վարչութիւնը և թէ յիշեալ Հօր այցելութիւնները վայելող թեմեր միահամուռ կը վկայեն թէ որքա՛ն պէտք ունէին անոր հոգեւոր մխիթարութեան և թէ այդ այցելութիւններու շնորհիւ ո՛րքան կուսակրական պայքարներ հարթուեցան, նոր թաղ. Խորհուրդներ կազմուեցան, եկեղեցական և կրթական խնդիրներ բարւոք լուծումը գտան։ Այս ամէնը Տեղապահ Հօր անեղկեղով գաւառական Վարչութեան ներկայացուելէ յետոյ, նոյնին պատճէնը հաղորդուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի։

Եթէ Տեղապահը կեղծրենը կազմակերպելէ յետոյ հանգիստ նստէր և անխնամ թողուր թեմերը, մինչ այդպիսի ընթացք մը ուներ գնահատելի պիտի ըլլար յաչս քննադատի, որ բան մը ըստ ըլալու համար չէ խղճահարուած այդպիսի օգտակար այցելութեանց միակ շարժառիթը նկատել պաղիի կանոնաւորումը։

Երբ ազգ. սնուցեալ չէ կարող իր հաղեւոր պետին վճար մը յանկարծել, մինչ արդար և բանաւոր չէ՞ որ Տեղապահը կամ Առաջնորդը հեռագրերի այդ հարցով և կարելի եղած միջոցները ի գործ դնէ պաղիի խնդիրը կանոնաւոր սահմանի մը մէջ լուծելու համար, որպէս զի ապագային անբաւարար դանելով որոշուած հասոյթի աղբիւրները, սակուցած չըլլայ բեռ մը դառնալ ազգ. սնուցեալին։ Տ. Եղիկէ վարդապետ այնքան ազնիւ և խղճամիտ եղած է որ Տրապիզոն հաստատուելէն ի վեր դրամի և վարժարանական խնդիրը բնաւ չէ հեռացրած դիտեր, մինչ իր նախորդներու օրով, ասոնցմէն օրկարգի մէջ կ'երեւէր ապրանքի խնդիրը։ Իսկ ինչ որ կը վերաբերի ամուսնական հրամանիներու, որ քննադատի աչքին մեծ կէտ սացած է, դաւառական վարչութիւնը ի մասոյ գիտակ, կը յայտարարէ հրապարակաւ թէ պարզ յերիւրանք են այդ գրուածները։ Աղքատները կը չարունակեն արժանանալ ձրի հրամանիի։ Իսկ կարողներու համար ալ բնականաբար միւնոյն չնորհն ընելով, հարկ կ'ելլայ հասոյթի այդ աղբիւրները ցամքեցնել և որուն հակահարուածը բնականաբար պիտի հասնի նորէն ազգ. սնուցեալին։

Թէ ինչո՞ւ ընդվզում առաջ եկած է հրամանիի խնդրոյն առթիւ, դաւառական վարչութիւնը մասէն գիտակ, կը տուրայ լուսաբանել։ Տեղւոյն գիւղապետները որոնք ասկէ առաջ սովորած են եղեր հրամանի առանալու համար Առաջնորդարան չներկայացած՝ դիմել քաղաքի մէջ իրենց ընթացքը մը ուելի՝ գնահատելի պիտի ել

ՍԻՐՈՊ ՏԸ ՌԷՖՈՐ ԻՕՏԷ
ԿԱՊԻՏԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոպ Անթիսքոռպութիքի և Մօռիս ձկան իւղին տեղ՝ ուշականութեան, ոսկրոյն ու տկարաբարոյ տղայոց մարմնի փչտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև վիզի գեղձիկները հանելոյ. և ախորժակը բանալու համար։
Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

BULGARIA

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԳԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Դուռնոյ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝
6,000,000 ֆրանք

Ապահովագրութիւն կրակներու, կալուածներու, ապրանքներու և այլն, կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, ազատ պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով։

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ջաղացպաններու և ճարտարագործներու համար։

Կեանքի և տղոց համար գրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն։

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում։

Ընդհանուր գործակալութիւն, կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գալաթիան խան։

Լիազօր վարիչ Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Պ. ՔԱԶԱՐԼԻԹՕ

Ընկերութեան գրասենեակը Գրէշամի Լիւնէ

ՏՈՐԹԼՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ
Մասնաւոր ատամնաբոյժ Բարիզի
ԻՍԿԷՔ ԱՊ ԲԷՐԱ, ԹԻ. 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սէրքէճի գեղարան նկատաս։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց Հրչ 490

ԳԱՐԱԹԻԿԷՐ ՍԱՆԹԼԱՐԸ

ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերուն (գարամիկէր սանթլարը) ենթարկուելու, գիտեն որ և ոչ մէկ յաւ, ոչ մէկ խոստուած այս խիթերուն չափ ապահովութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը՝ յաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ՝ անկողնի մէջ հանգիստ ընել։ Հարունակ վերմակը կը ճանկռտէ, տաք, պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Տիւկի պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas արդարև տմարդի ազդեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բուժին հիմնապէս և ապահովապէս, կարճ ժամանակի մէջ։ Ծաւերուն սաստկացած ատեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած ատեն օրական երեք չորս դեղահատ՝ բաւական են հիմնապէս բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւն ու խիթ, մղձաւութիւն (սաքիրա) և դեղնութիւն (սարլըգ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւնները, ասիկա ապացուցուած է հազարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղէշ գաբու Բիւշիւքլեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէկիլի Լինօս և Պօնտեքիանոս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

Իր անարատութեան պատճառաւ

ՇԱԲՕԹՕ

բէրթօնը միակն է որ կը գործածուի Պ. Բասթէօռի, Պերլինի, Վիէննայի և Բեռլրսպուրգի աշխատանոցներուն և Ֆրանսայի ծովային նախարարութեան կողմէ։

ԱԶԴՈՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱԳ ՆԵՐԳՈՐԾՈՒՄ

ՇԱԲՕԹՕԻ ԳԻՆԻ
ԲԷՐԹՕՆԵԱՆ ԲԷՐԹՕՆԻ
VIN CHAPOTEAUT

Բէրթօնն, որ իրր ամենաալ սնունդ ծանօթ է, կովի մսին մարսողութեան արդիւնքն է՝ բէրթինի և կամ նոյն իսկ ստամոքսին միջոցաւ։ Այդ կերպով կը մնուցանեն հիւանդները, նոր ապարիւծները, ինչպէս նաև այն անձերն, որք ունին հիւծուէ առաջ եկած անարիւնութիւն, սնունդներէ նողկանք, տենդ, չաքարախտ, թոքախտ, թանգ, ուռեցք, քանսէր, ստամոքսի ու լեարդի հիւանդութիւն՝ տաք երկիրներ բնակելէ յառաջ եկած։

ՇԱԲՕԹՕ, 8, Վիվիէն փողոց, Փարիզ, և բոլոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1884ԻՆ
ՀԱՆՐԱՏԱՆՕԹ ՇԱՊԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Մ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ
Թիւ. 85 — Կալաթա, Վոյվոտա փողոց — Թիւ. 85

ՇԱՊԻԿ

Խիստ խնամով ու տարապայման ածան գիներով չափու վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ շապիկ, օձիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէններ։

Մեր ոճրանական ու Անգլիական ընտիր տեսակ կերպասներու զանազանութեամբ օժտուած սոյն գործարանը տրամադիր է ընդունիլ ու կատարեալ հոգածութեամբ պատրաստել հարանոց ճերմակեղէններու յանձնարարութիւններ։

Կը ծախուի վերջին նորաձեւութեամբ խիստ ճաշակաւոր ու մեր ածան գիներով օձիք, թեւնոց, ֆիլէչ, գուլպայ, թաշկինակ, ոսկեգօծ կոճակներ, փողկապ, գրամապնակ, զմեռի «Զէֆիլ», խոզանակ, սանտր ու անուշահոտութեանց լաւագոյն տեսակներ։

Մ. Տէր-Դաւիթեան վաճառատունը նորաձեւութեան, ապրանաց ազնուութեան, յանձնարարութեանց խնամով պատրաստութեան, ու գիներու ածանութեան տեսակէտով վստահելի ու լաւ յանձնարարելի լաւագոյն տուներէն մէկն է։
ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԱԼ ԵՆ

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ-ՊԱԼԱՏԱՆ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները աշխարհի ամենաբարձր ոսկիներ ստացած են։ Սինկէրի Ընկերութիւնը 400է աւելի պատասխանատու վայրերու մէջ։ Մասնաճիւղեր գաւառաց մէջ։
Սինկէրի մեքենաներ կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ. Գեղեցիկ նմոյշ։ Ղալաթիա Սէրքէճի գիմաց։
ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլի Խան։ Թրամվայի կայարանէն դիմաց։
ՍՏԱՄՊՈՒԼ Սուլթան Համամ Թիւ. 9. Սուլթան Պայազիտ Թրամվայի Սթամբուլին դիմաց Թիւ. 18։
ՍԿԻՒԴԱՐ Զարչի Պոյու։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿՈՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահեր։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔԻ տիւզերական բոլիսը մինչև հիմա ուրիշ որ և է ընկերութեան մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկանգ և շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ գրաւման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և մի չեր իսկ պատերազմի ատեն։ Տիւզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ, առանց յետնագոյ ապահովագրին հաշուի առնելու։ այս փոխատուութեանց գումարները գաս գաս նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչև 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետամնաց ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով։ մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կուտան շկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, առնելս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասն նուիրեալներ համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻՏՕՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Քնինչ Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՒԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթալ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈՒՏՆԻԱՆՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ, Ֆօրթպայ, Մանչեսթրայի
և Միւս Մասի Ընկերութիւններ

Անուանք	Թանաք	Անուանք	Թան
Ատլանտ	3000	Թիւրս	2500
Անգլիա	3000	Նէրէիտ	3498
Բէլճիան	3000	Ֆոնսիյիր	2250
Գլասկո